

Motion till riksdagen

1986/87:Jo775

Marianne Andersson och Kerstin Göthberg (c)

Forskning om tungmetallers och försurningens inverkan på människan

Med stigande oro ser vi försurningens och kväveoxidernas inverkan på sjöar och skogar. Allt eftersom skadorna konstateras, och framför allt då de ekonomiska konsekvenserna blir en realitet, sätts också åtgärder in, och miljöforskningen har fått något ökade resurser.

Samtidigt som vi vet att försurningen och miljöförstöringen påverkar växtligheten är kunskapen om påverkan på människor bristfällig. Enligt den nya hälso- och sjukvårdslagen HS 90 skall sjukvården alltmer inriktas mot förebyggande hälsovård. För att kunna göra detta på ett riktigt och effektivt sätt krävs mer kunskaper om vad som påverkar vår hälsa. Hur påverkas människan av försurningen, av den låga selenhalten i Sverige, av den ökande förekomsten av tungmetaller i jorden och av den ofta däligena kosten som inte ger tillräckligt av vitaminer och mineraler som kroppen behöver?

De mest utsatta för påverkan är utan tvekan barnen. Vid många barna- och mödravårdscentraler möter man i dag problem som ökad kolikfrekvens, oförklarlig spädbarnsdöd, ökad allergifrekvens samt amningsproblem. Det finns många mödrar som vill amma men inte klarar det.

Medfödda missbildningar har visats bero på följande orsaker: störd ämnesomsättning 1 %, joniserande strålning 1 %, kemiska agenser 3 %, infektioner 3 %, kromosomrubbingar 5 %, ärftliga faktorer 20 % samt okänd orsak 65–70 %. För inte mindre än två tredjedelar av missbildningarna kan man således inte ange någon säker orsak. Man anser dock att negativ miljöpåverkan på föräldrarna ökar risken för att olika slag av genetiska skador och fosterskador skall uppkomma, skador som kan leda till fertilitetsproblem, fosterdöd, genetiska sjukdomar, medfödda missbildningar och cancer.

En utökad grundforskning kring tungmetallers, såsom kvicksilver, aluminium, kadmium, bly, påverkan på människan med bearbetning av funna värden och utarbetande av behandlingsprogram är av största vikt. Stor hänsyn bör tas till den låga selenhalten i jorden i Sverige samt till att försurningen medverkar till att tungmetaller frigörs.

Forskning kring miljöns påverkan på barnen bör också ske. I vissa län har man med gott resultat genomfört projekt på mödra- och barnavårdscentraler under temat Föräldrar – alkohol, innehållande intervjuer, behandling m. m. Liknande projekt angående övrig miljöpåverkan skulle kunna genomföras på försök i ett par landsting med olika levnadsförhållanden (en storstad och ett landsting med mera landsbygd). Där skulle man genom intervjuer med föräldrar om deras levnadsvanor och undersökning av förekomsten av

tungmetaller och selenhalten i blodet hos mödrarna, undersökning av hormonbalansen, spontana aborter, tidigt födda och små barn, allergier m. m., kunna kartlägga sambandet mellan miljö-, levnadsvanor och ovan nämnda skador eller sjukdomar hos barnet.

Mot. 1986/87
Jo775

Utifrån dessa resultat skulle behandlingsprogram kunna fastläggas och information om bättre levnadsvanor ges.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen beslutar hos regeringen begära åtgärder för att få till stånd ökad forskning angående försurningens och tungmetallers påverkan på människor samt vad som i övrigt anförts angående forskning om mödrar och barn.

Stockholm den 27 januari 1987

Marianne Andersson (c)

Kerstin Göthberg (c)